מה הדין: גזל חוטי ציצית והטילם בבגדו ורק לאחר מכן שילם דמיהם – תעשה ולא מן העשוי

מתוך שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א בדיני ממונות, נזיקין והלכות גזילה

אדם שנטל חוטי ציצית ממוכר ללא תשלום (גזל), והלך וקשר אותם בכנפות בגדו, וכעבור כמה ימים שילם למוכר את מלוא דמי החוטים – הבגד פסול לציצית, ועליו להתיר את הקשרים מן הבגד ולחזור ולקושרם מחדש!

הנידון: אדם שנטל חוטי ציצית ממוכר ללא תשלום (גזל), והלך וקשר אותם בכנפות בגדו כדת וכדין. כעבור כמה ימים חזר לחנות ושילם למוכר את מלוא דמי החוטים – האם הציצית כשרה לציצית ולברכה, או שמא יש בזה פסול מדאורייתא של "תעשה ולא מן העשוי"?

ההסבר ההלכתי: בעת שהטיל וקשר את החוטים בבגדו, היו החוטים גזולים וחסרי תוקף למצווה ("נחשבים כחוטי ברזל בעלמא"). אף ששילם עליהם למחרת והמקח נקנה לו למפרע לעניין ממון, מכל מקום בעת עשיית המצווה (שעת הקשירה) לא היו החוטים כשרים וראויים למצווה. הכלל ההלכתי קובע: "תעשה – ולא מן העשוי באיסור". לפיכך, התשלום המאוחר אינו מתקן למפרע את מעשה הקשירה הפסול, וצריך להתיר את החוטים ולחזור לקושרם בשרות.

(מקורות: שולחן ערוך, אורח חיים, סימן י"א סעיף ד' ; משנה ברורה וביאור הלכה שם, ד"ה ואם ; ושולחן ערוך, חושן משפט, סימן שנ"ו סעיף ב').

התשובות נערכו על פי שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א ועל פי פסקים שקיבל מאת הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל ומגדולי הפוסקים, והן לעיון בלבד. אין לסמוך על האמור כאן להלכה למעשה, ובשאלה פרטית יש לפנות לרב או לבית הוראה.

בית מדרש להכשרת דיינים ומורי הוראה

לימודי הלכה ברמה גבוהה ועיון ישיבתי מעמיק על פי גדולי הפוסקים, בראשות מורנו הרב אלחנן פרץ שליט"א, גאב"ד "חוקת משפט".

שימוש בדיני תורה בפועל ותעודת הסמכה בסיום המסלול · שיעור חושן משפט בכל יום שלישי בערב, שכונת רוממה, ירושלים

חפשו בגוגל: "בית הוראה הוראת המשפט"

להרשמה ולפרטים: 02-6260680 · horat-hamishpat.co.il

סרקו את הקוד לאתר הוראת המשפט

https://horat-hamishpat.co.il/halacha-qa/stolen-tzitzit-strings-paid-later/